

Op zoek naar besparingen

Als het Rijk niet met meer geld over de brug komt, heeft Zaanstad in 2027 een tekort van 23 miljoen. Het college en de raad gaan in gesprek over ideeën voor een werkwijze die tot besparingen kunnen leiden. Toch bestaat de vrees dat forse ingrepen onvermijdelijk zijn.

De raad besluit dinsdag 20 juni over het grote financiële plaatje, beschreven in de Voorjaarsnota 2023-2027. Omdat er voorlopig nog onduidelijkheid is over de Rijksuitkering vanaf 2026 (zie kader), is het college terughoudend met bezuinigingsvoorstellen. Met een andere manier van werken kan mogelijk geld worden bespaard. Ideeën daarbij zijn onder meer betere samenwerking met partners en bewoners in de wijken en dorpen, vermindering van verzuim en slimmer inkopen.

Financiën Zaanstad

Een ander idee is om meer te werken vanuit vertrouwen in inwoners en ondernemers. Dan zijn minder - toch al schaarse - ambtenaren nodig om regels en vergunningen op stellen en te

controleren. **SP**-fractievoorzitter **Anna de Groot** vindt dat vooral het vertrouwen in kwetsbare Zaankanters wel wat groter mag. "Fraude mag niet. Maar je moet je bij fraudeonderzoek ook afvragen of de buit opweegt tegen alle onrust onder onschuldige mensen plus de kosten van de ambtenaren die dat onderzoek doen." Zaanstad laat zich in haar ogen van haar positieve kant zien met een lopend onderzoek waarin 150 bijstandsgesinnen twee jaar lang 150 euro per maand extra krijgen. "Uit onderzoek blijkt dat mensen met minder financiële zorgen, meer rust en ruimte in hun hoofd krijgen om iets te ondernemen, zoals een baan zoeken." Als het aan de **VVD** ligt, hoeven organisatoren, die al langere tijd een goed evenement neerzetten, niet ieder jaar weer opnieuw een vergunning aan te vragen. "Geef dan een meerjarige vergunning en doe af en toe een steekproef", licht fractievoorzitter **Fidel Lopes** toe. Bij de **VVD**

De gemeente zoekt naar besparingen in efficiënter werken en beter personeelsbeleid

past volgens hem ook dat bewoners zelf de vrijheid gebruiken om "bijvoorbeeld een perkje naast een speeltuin op te vrolijken met bloemen", zonder dat ze eerst daarvoor toestemming voor groenadoptie moeten aanvragen. Versoepeling van vergunningaanvragen vindt **PVV**-fractievoorzitter **Peter van Haasen**

vanzelfsprekend. Over vertrouwen en handhaving is hij vooral sceptisch. "Er wordt al zo weinig gecontroleerd. Neem bouw- of sloopvergunningen. Als je een rondje door Zaandam fietst, zie je talloze dakkapellen die breder zijn dan de vergunning toestaat. In tijden van woningnood is het schrijnend om te zien hoe beperkt we optreden tegen illegale verhuur en verkamering."

Behoud boompjes valt in goede aarde

Gezocht: een veldje van 10 bij 10 meter. Grond voor tijdelijke opvang van struikjes of jonge boompjes die elders zouden sneuvelen. En die uiteindelijk gratis ten goede komen aan Zaankanters. Dit idee van enkele Zaankanters op de Ideeënmarkt van 10 mei krijgt steun van een raadsmeerderheid.

Zeven partijen vragen het college via een motie in de raadsvergadering van dinsdag 20 juni te zoeken naar een goede bereikbare plek voor een bomenhub. Het moet de plaatselijke versie worden van het succesvolle landelijke initiatief Meerbomen. nu. "Als struiken of zaailingen vanwege grondwerkzaamheden of woningbouw moeten verdwijnen, krijgen vrijwilligers een seintje", verduidelijkt **ROSA**-raadslid **Mariska Schuttevaer**, opsteller van de

motie. "Ze worden dan elders geplant of ingekuild. Later kunnen de bomen gratis worden uitgedeeld." Zaailingen zijn vaak 2 tot 8 jaar oud en hebben al CO2 opgeslagen. Bij herplant zetten ze die opname voort. Schuttevaer: "Behalve voor koelte en opvang van water zijn planten en bomen ook nog eens belangrijk voor het overleven van insecten en vogels. Dit idee past bij het beleid en kost bijna niets."

Zaankanters presenteerden op 10 mei ideeën aan raadsleden in het stadhuis

Op de ideeënmarkt van 10 mei zijn nog eens 15 andere leuke plannen voor de stad gepresenteerd aan raadsleden. Van QR-codes met achtergrondverhalen op straatnaambordjes tot een burgerberaad over klimaat en van een parcours voor BMX-fietsjes tot kunst in leegstaande panden. Als zij enthousiast zijn over een plan, kunnen partijen zo'n plan adopteren. Ze zoeken dan een raadsmeerderheid voor een idee, zodat de gemeente gaat meewerken aan de uitvoering. Soms zijn de kosten voor raadsleden een obstakel (straatnaambordjes) of is de gemeentelijke invloed te beperkt (leegstaande panden) om van een idee een succes te maken.

"Wij kijken allereerst naar de haalbaarheid van een plan", licht **PvdA**-raadslid **Geert Rijken** toe. "Past het bij de gemeente? Wat zijn realistische kosten? Ook vinden we een groot draagvlak onder inwoners belangrijk." Rijken wil met partijen in debat over het idee van een pumtrack, een uitdagend parcours voor een BMX, step of skateboard. "Kinderen worden minder snel lid van een vereniging. Bewegen gebeurt meer en meer in de openbare ruimte. Zaanstad wil ook meer doen voor urban sports. Daarbij past dit idee. Maar hebben we daar een permanente plek voor? Misschien kan een mobiel parcours wel, bijvoorbeeld tijdelijk op braakliggende grond. Dit vraagt om nog wat onderzoek, overleg en tijd, maar zo'n idee is wel een duwtje in de rug."

Lees meer over de ideeën op gemeenteraad.zaanstad.nl/participatie.

Schrappen

De raadsleden betwijfelen of een andere manier van werken de noodzakelijke miljoenen oplevert. **De Groot** kan wel 21 miljoen euro vinden door de huidige plannen voor de Guisweg en Busbrug te schrappen. "Iedereen wil liever een verdiept spoor en verbinding van Westerwatering via de Van Goghweg. Dan duurt het maar wat langer." **Van Haasen** ziet een miljoenenbesparing voor zich als Zaanstad afziet van een fietsbrug over Zijkanaal H en de ov-plannen door de Achtersluispolder. "Daar komen nu nog maar een kwart van het aantal verwachte mensen wonen." **Lopes** laat nog niet alle kaarten zien. "We hebben in 2022 minder aan zorg uitgegeven, mede door gebrek aan zorgmedewerkers. Laten we die drie miljoen nu ergens anders voor gebruiken."

RAAD IN VERZET

De Zaanse gemeenteraad is niet de enige raad die klaagt dat het Rijk allerlei taken overdraagt, zonder gemeenten daarvoor voldoende geld te geven. Een landelijke comité Raden in Verzet, zet zich in voor voldoende Rijksbudget 'zodat gemeenten hun werk kunnen doen en gemeenteraden meer kunnen doen dan bezuinigen op voorzieningen in stad, buurt en dorp'. SP en VVD roepen de raad 20 juni op zich bij Raden in Verzet aan te sluiten. "Hoog tijd dat de minister de gemeenteraden ook eens hoort", zegt De Groot. Lopes: "Zie het als een extra signaal dat we het beu zijn."